

АДОЛАТ

ЎЗБЕКИСТОН «АДОЛАТ»
СОЦИАЛ-ДЕМОКРАТИК ПАРТИЯСИНING
ИЖТИМОЙ-СИЁСИЙ ГАЗЕТАСИ

ГАЗЕТА 1995 ЙИЛ
22 ФЕВРАЛДАН ЧИҚА
БОШЛАГАН

2006 ЙИЛ 27 ОКТЯБРЬ, ЖУМА • СОТУВДА ЭРКИН НАРХДА • № 44 (590) • www.adolat.uz • E-mail: adolat_gazeta@mail.ru

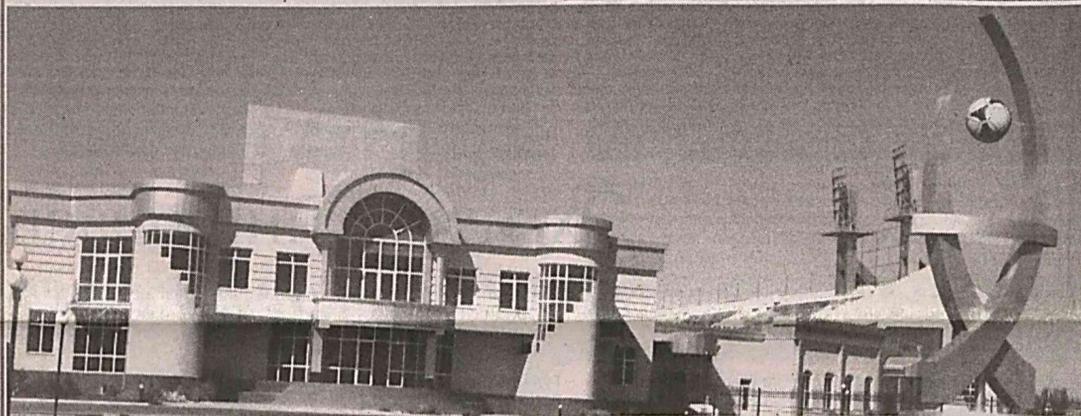
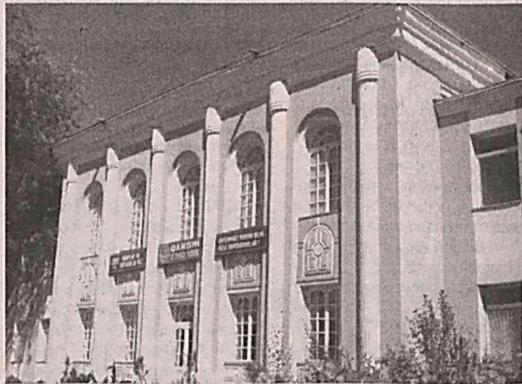
Қаршининг 2700, Соҳибқирон Амир Темурнинг 670 йиллиги шарафига

Қашқадарё: Шукуҳли тонг оғушида

— Президентимизнинг «Қарши шаҳрининг 2700 йиллигини нишонлашга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги қарори Ватанимиз тақдирини, миллатимиз келажиги учун масъулликнинг ёрқин намунаси, — дейди биз билан суҳбатда таниқли олим Поён Равшанов. — Эътибор беринг-а, қарорда шундай гаплар бор: «...бу сана халқимизда ўзликни, миллий давлатчилигимизнинг бой анъаналарини ҳар томонлама чуқур англаш, орномус, гурур ва ифтихор туйғуларини камол топтиришга хизмат қиладиган умуммиллий байрам».

Ҳақиқатан ҳам, қадим ва навқирон шаҳар, буюк давлат арбоби ва машҳур саркарда юбилейи муносабати билан озмунча ишлар қилинмиш? Эҳе, уларнинг қай бирини қаламга олишни билмайсиз...

(Давоми 3-бетда)

Она шахрим жамоли

Бугун она шахрим — Қарши шукуҳли дамлар, камдан-кам шаҳарларга насиб этувчи унутилмас тарихий лаҳзалар оғушида. Ер юзиде инсоният тақдирини, илм-фан ривожини билан қизиқадиган барча кишиларнинг нигоҳи Қаршига, улкан тўй нишонланаётган тарихий маконга қадалган.

Мана шундай қувончли онларда ўзимиз туғилиб ўсган заминнинг нақадар улуг ва бебаҳо, бой тарихга эга эканлигини беҳад гурурланамиз. Қаршининг Эски шаҳар қисмидаги ёдгорликларни кўриб, жуда улкан тарихни елкасида тутиб турган Одина масжидини, Сардобани, иккинчи умр бағишланган Бекмир, Қилиқбек, Абдулазизхон мадрасалари ва бошқа тарихий обидаларга қараб кўзингиз қувонади. Қисқа вақт ичида таниб бўлмаган даражада ўзгарган Қаршининг бугунги қиёфаси, ҳусни жамолидан инсоннинг яратувчи сиёсий салоҳияти олдига ҳайратга тушади. Барча қулайликларга эга бўлган болалар боғи, кайта қурилган, таъмирланган Ўзбекистон, Насоф, Мустанкилик, Жайхун қўчаларини, Мустақиллик майдонини, бозорлар ва савдо мажмуаларини кўриб қалбингиз ифтихор туйғуларига тўланади.

Буларнинг бари қаршиликларнинг аҳил, ҳамжиҳат бўлиб қилган меҳнатини натижасидир. Юртдошларимнинг ўз шаҳридан, унинг тарихини ва бугунидан гурурланишларини кўриб, улкан ўзгаришлар замирида ҳалол меҳнатлари ётганига яна бир қарра ишонч ҳосил этаман.

Бугун умуммиллий байрам даражасида нишонланаётган Қарши шаҳрининг 2700 йиллик тўйи олдидан амалга оширилган улкан бунёдкорликни ҳаракатлантирган куч Юртбошимизнинг юксак эътибори эканлигига амин бўлдим. Бунинг гунаҳар-шижоат билан меҳнат қиладиган қаршиликларнинг миннатдор қиёфаларидан, кўтаринки кайфиятларидан илгаш мумкин.

Собир ТУРСУНОВ,
Олий Мажлис
Қонунчилик палатаси депутати,
Ўзбекистон «Адолат» СДП
фракцияси аъзоси

Сессиядан кейинги ўйлар

Сабаблар ва сабоқлар...

Яқиндагина истиқлолга эришганимизнинг 15 йиллигини кенг нишонладик. Орта қолган вақт, албатта, қисқа. Бироқ, ана шу қисқа муддат ҳам мамлакатимизнинг ўз бўластини кўрсата олишига кифоя қилди, десам янглишмайман. Зотан, ана шу вақт ичида юртимизда амалга оширилган кенг қамровли саъй-ҳаракатларнинг ширин меvasини бугун татиб турибмиз. Қадамлар улгвор, натижалар салмоқли. Белгилаётган режаларимиз эса умидбахш. Албатта, ютуқлар ўзимизники. Биздан уни ҳеч ким тортиб ололмайдди. Шу ўринда, янада дадил қадам ташлашимиз учун тўсиқ бўлаётган нуқсонлар хусусида айтмаслик мумкин эмас. Улар нималар ва қандай тўсиқлар эканлиги хусусида Президентимиз яқинда бўлиб ўтган Халқ депутатлари вилоят кенгашининг навбатдан ташқари сессиясида батафсил ва атрафлича тўхталиб ўтди.

Андижон салоҳияти жиҳатидан республикада ўзига яраша ўринга эга бўлган вилоятлардан бири саналади. Бироқ, кейинги йилларда унинг ана шу салоҳиятига соя тушгандек бўлди, назаримизда. Бунинг ўтган йилнинг май ойида Андижонда юз берган кўнгилсиз воқеалар ҳам исботлаши мумкин. Минг шукрки, давлатимиз раҳбари томонидан илгари сурилган миллий истиқлол госяси ва миллий мафкура тарғиботига етарли эътибор берманлигимиз натижасидир. Бу бора-

да биз, зиёлилар лоқайдликка йўл қўйганлигимизни афсус билан тан олишимиз керак. Бу гап, шу жумладан, бизнинг кўп сонли партия дошларимизга ҳам тегишлидир.

Албатта, бу фожеанинг сабаблари аниқлашиб, уларни бартараф этиш учун кўп иш қилинди. Аммо, мавжуд муаммоларни бир қунда ҳал этиш мумкин эмас. Бунинг учун йиллар давомида узлуксиз ва самарали, узоқни кўзлаган ҳолда меҳнат қилмоқ лозим эдики, ана шу шижоат вилотининг собиқ раҳбарларида етишмади. Бу хусусда Юртбошимиз сессияда жонқуярлик билан алоҳида таъкидлади: «Вилотда ким қандай ашяпти, қайси оилада қанча одам ишляпти, қандай тўсиқлар эканлиги хусусида Президентимиз яқинда бўлиб ўтган Халқ депутатлари вилоят кенгашининг навбатдан ташқари сессиясида батафсил ва атрафлича тўхталиб ўтди.

Андижон салоҳияти жиҳатидан республикада ўзига яраша ўринга эга бўлган вилоятлардан бири саналади. Бироқ, кейинги йилларда унинг ана шу салоҳиятига соя тушгандек бўлди, назаримизда. Бунинг ўтган йилнинг май ойида Андижонда юз берган кўнгилсиз воқеалар ҳам исботлаши мумкин. Минг шукрки, давлатимиз раҳбари томонидан илгари сурилган миллий истиқлол госяси ва миллий мафкура тарғиботига етарли эътибор берманлигимиз натижасидир. Бу бора-

да биз, зиёлилар лоқайдликка йўл қўйганлигимизни афсус билан тан олишимиз керак. Бу гап, шу жумладан, бизнинг кўп сонли партия дошларимизга ҳам тегишлидир.

«Надоматлар бўлсинки, — деди Юртбошимиз сессиядаги нутқида. — «Сен менга тегма, мен сенга тегмайман» деган ана шундай кайфият билан томошабин бўлиб яшаш қандай фожеали оқибатларга олиб келишини Андижон воқеалари мисолида ҳаммамиз кўрдик ва бунинг жабрини тортидик». Худди шу фикр ижтимоий ҳаётимизнинг бошқа жаб-ҳаларига ҳам тегишли эмасми?

Эндиги вазифа юз берган хато ва нуқсонлардан тегишли хулоса чиқариш, вилотимиз шухратини тиклашдан иборат. Албатта, доғи ювиш осон эмас. Энг муҳими, халқимизда, ёшларимизда келажакка умид ва ишонч тўғрисида кучли фарзандларимиз асосий диққат-эътиборларини фан марраларини эгаллаб, чуқур билим олишга, замонавий компьютер технологиялари ҳамда дунёвий илмнинг мукамал ўрганишига қаратишган. Улар ўз Президентимизга, халқига содиқ, фидойи, ватанпарвар фарзандлар бўлиб камолга етишга интилоқдалар. Андижонликлар ўзининг ойдин йўлини тез кунлар ичида қайта кашф этиб, юртимизнинг янада гуллаб-яшнашига, вилотимиз шухратини яна юксалтиришга муносиб ҳисса қўйишига ишончимиз комил.

Мамазов ХУЖАМБЕРДИЕВ,
Олий Мажлис Сенати аъзоси,
«Адолат» СДП Андижон вилоят
Кенгаши биринчи котиби

«Адолат»га обуна бўлинг!

2007 йилда ижтимоий-иқтисодий, сиёсий ва ҳуқуқий соҳаларда юз бераётган янгилик ва ўзгаришлардан доимо хабардор бўлиш, долзарб мавзудаги таҳлилий ва танқидий мақолаларни ўқишни истасангиз, «Адолат»га обуна бўлинг!

Айни пайтда почта ва алоқа бўлимларида «Адолат»га обуна давом этмоқда.

Нашр кўрсаткичи — 100

Олий Мажлис Сенатида

Долзарб масалалар муҳокама қилинди

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати Раиси Илғизар Собиров мамлакатимизда меҳмон бўлиб турган Россия Федерацияси Марказий сайлов комиссияси раиси Александр Вешняков раҳбарлигидаги мазкур ташкилот делегациясини қабул қилди.

Учрашувда халқаро сайлов стандартларини ҳисобга олган ҳолда икки давлат сайлов қонунчилигини янада ривожлантириш ва демократлаштиришга оид масалалар муҳокама қилинди.

Ўзбекистон Республикаси Марказий сайлов комиссиясида ўтган амалий семинарда Россия Федерацияси Марказий сайлов комиссияси раиси А.Вешняков маъруза қилди. Семинар Россия Федерацияси Марказий сай-

лов комиссиясининг давлат ҳокимияти вакиллик органларида сайловларни ташкил этиш ва ўтказиш борасидаги тажрибасининг айрим жиҳатларига бағишланди.

Семинарда Олий Мажлис Қонунчилик палатаси сиёсий партиялар фракцияларининг вакиллари, сенаторлар, Конституциявий ва Олий суд судьялари, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Аамалдаги қонун ҳужжатлари мониторингини институти, Давлат ва жамият қурилиши академияси ҳамда Фуқаролик жамиятини ўрганиши институтининг олим ва мутахассислари иштирок этиди.

Семинар қизиқарли мунозара ва эркин фикр алмашув руҳида ўтди.

(ЎЗА)

Олий Мажлис Қонунчилик палатасида

Ҳомийлик фаолияти ва қонунчилик

Олий Мажлисининг Қонунчилик палатасида Ўзбекистонда ҳомийлик фаолиятини ривожлантиришнинг азалдан халқимизга хос фазилат бўлиб, одат тусини олган бу эъзу ишининг қонуний асосини яратиш бугунги кунда давлатимиз сиёсатининг устувор йўналишларидан экани таъкидланди.

Президентимиз Испом Каримовнинг ташаббуси билан ишлаб чиқилган, Олий Мажлисининг Қонунчилик палатаси томонидан биринчи ўқишда қабул қилинган «Ҳомийлик фаолияти тўғрисида»ги қонун лойиҳаси ҳомийлик соҳасидаги муносабатлар-

тиришга алоҳида эътибор қаратилаётгани, ҳомийлик қилиш, бевабечораларга гамхўрлик кўрсатиш азалдан халқимизга хос фазилат бўлиб, одат тусини олган бу эъзу ишининг қонуний асосини яратиш бугунги кунда давлатимиз сиёсатининг устувор йўналишларидан экани таъкидланди.

Президентимиз Испом Каримовнинг ташаббуси билан ишлаб чиқилган, Олий Мажлисининг Қонунчилик палатаси томонидан биринчи ўқишда қабул қилинган «Ҳомийлик фаолияти тўғрисида»ги қонун лойиҳаси ҳомийлик соҳасидаги муносабатлар-

ни тартибга солишда алоҳида ўрин тутди. Қонун лойиҳаси 5 боб ва 22 моддадан иборат бўлиб, унда ҳомийлик фаолияти тушунчаси ва максаллари белгилаб берилган.

Муҳокамада бўлган ушбу қонун лойиҳаси бўйича бир қатор тақлиф ва фикр-мулоҳазалар билдирилди. Хусусан, янги қонун лойиҳасида ҳомийлик ташкилотлари ва қонун доирасидаги ҳомийлик фаолиятини амалга ошириш юрдиқ еки жисмоний шахсларга имтиёзлар белгилаш билан боғлиқ ҳолатларга эътибор қаратилди.

(ЎЗА)

Ўзбекистон хотин-қизларининг қарор қабул қилиш жараёнидаги иштирокини кучайтиришга оид миллий қонунчилик истиқболлари

Ўзбекистон «Адолат» СДП Сиёсий Кенгашининг биринчи котиби, Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги партиянинг фракцияси раҳбари Д. Тошмухамедовнинг «Хотин-қизлар ҳуқуқларига оид халқаро ҳуқуқ нормаларининг Ўзбекистон миллий Қонунчилигида имплементация қилиниши» республика илмий-амалий семинаридаги нутқи*

Мустақилликнинг илк кунларида ноқ мамлакатимизда хотин-қизларнинг жамиятдаги ролини ошириш, сиёсатда, иқтисодиётда, ижтимоий ҳаётда, маданиятда ва бошқа соҳаларда эркаклар билан тенг ҳуқуқлигини таъминлашга эътибор қаратиб келинмоқда.

Ўзбекистон жаҳоннинг ривожланган давлатлари қатори ўз миллий қиёфасида, яъни ижтимоий ҳаётнинг барча соҳаларида халқимизнинг миллий менталитетига хос ижобий анъаналар ва қадриятларни сақлаб қолган ҳолда майдонга чиқди.

Келажакда бу давр жамиятимизда аёлларни улуглаш, давлат томонидан уларнинг ижтимоий, иқтисодий, ҳуқуқий ва маънавий манфаатларини ҳимоя қилиш даври сифатида тарихда из қолдиради.

Зеро, мамлакатимиз Президентини Испом Абдуғаниевич Каримов «...Инсоният тарихи шундан гувоҳлик берадики, минг йиллар давомида ҳар қайси жамиятнинг маданий даражаси ва маънавий баркамоллиги аёлларга бўлган муносабат билан белгиланади. Айниқса, аёлларга шарқона эҳтиром ва эъзоз биз учун ибратли меросдир», деб таъкидлаган эдилар.

Юртимизда амалга оширилаётган кўпга таъдирлар аёллар масаласининг давлат сиёсати даражасига кўтарилиши билан алоҳида эътибор қаратилади. Бу эса жамиятимизда аёллар масаласига ҳам умумижтимоий, ҳам диний-миллий жиҳатдан ёндоқишликни талаб қилади. Шу нуктага назардан қараганда, аёллар ҳуқуқларига оид замонавий ҳуқуқ тизимини мустаҳкамлашда дунёвий қонунчилик талаблари билан бир қаторда ислом ҳуқуқи, жумладан, аёллар ҳуқуқларининг ўрнини ўрганиш долзарб масалалардан биридир.

Таъкидлаш жоизки, гендер тенгликка эришиш — адолатли ва барқарор тарққиётнинг шартларидан биридир. Бу масалани ҳал этиш бозор иқтисодиёти исплохотлари йўлига ўтган ва ўтиш даврининг жиҳдий синовларини енгиб бораётган ёш мустақил давлатлар учун муҳим саналади. Жуда кўп мамлакатларда бўлгани каби, Ўзбекистонда ҳам аҳолининг 50 фоизидан ортигини хотин-қизлар ташкил қилади. Уларнинг давлат ва жамият қурилишида, иқтисодиётни ривожлантириш жараёнида иштирок этиши — жамиятнинг ҳуқуқий давлат сари барқарор равишда олға боришининг муҳим йўналишларидан биридир.

Маърузамиз мавзусига кўра, таҳлилимиз бир-бирига боғлиқ икки йирик масаладан таркиб топади. Биринчиси — хотин-қизларнинг сиёсий жараёнларга жалб этилиши, қарор қабул қилиш даражасидаги иштирокини кучайтириш бўлса, иккинчиси — бунинг амалга ошиши истиқболлари бевосита миллий қонунчилигимиз потенциалларида ва замирида ўрин топганлигини яна бир бор таъкидлашдир.

Шу кунга келиб хотин-қизларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини таъминловчи Ўзбекистон Республикасининг 22 та Қонуни, 11 та Президент Фармони, 22 та Вазирлар Маҳкамасининг қарори ва бошқа қонуности ҳужжатлари мавжуд. Энг муҳими, эришилган марраларда

зиёкор тўхталиш йўқ, жараён изчиллик билан давом эттирилмақда.

Биз миллий қонунчилигимизнинг хотин-қизлар ҳуқуқларини муҳофаза этишдаги потенциаллари ҳақида сўз юритар эканмиз, албатта, Асосий Қонунимиз — Конституциянинг 1992 йилдан қонун ҳужжатларини қабул қилишда қўлдан қўйиладиган қонунчиликнинг асосий қисми бўлиб қолганлигини унутмаслигимиз зарур.

Бундан ташқари, аёллар ҳуқуқларининг аниқ кафолатлари Меҳнат ва Оила Кодексларида белгилаб берилган. Ай-тиш зарурки, юртимизда аёлларнинг ҳуқуқларини кафолатлаш бўйича алоҳида тизим ишлаб турибди: аёлларга таълим олиш ва малкавий тайёргарлик кўришда, ишда меҳнати эвазига муҳофотланиш ва хизматда ўсиш, иқтисодий сиёсий фаолият қилиш бўйича эркаклар билан тенг имкониятлар берилган. Аёллар бизда уларага хос бўлган қатор ижтимоий муҳофаза кафолатларидан, она ва болани ижтимоий муҳофаза қилиш тизимини имплементация қилишда алоҳида эътибор қаратилади.

Мамлакатимизда таҳлил этилаётган йўналиш бўйича мана шундай истиқболли потенциалга эга миллий қонунчилигимизни бугунги кунда тегишли халқаро ҳуқуқий-меъёрий ҳужжатлар асосида такомиллаштиришга, уни халқаро ҳуқуқ нормаларига мувофиқлаштиришга (имплементация қилишга) ҳам катта эътибор берилмоқда.

Ўзбекистон Республикаси МДХ давлатлари орасида хотин-қизлар ҳуқуқларига оид қонунчиликни халқаро ҳуқуқ нормаларига мувофиқ тарзда жиҳдий такомиллаштиришга қўлдан қўйиладиган қонунчиликнинг асосий қисми бўлиб қолганлигини унутмаслигимиз зарур. Бундан ташқари, аёллар ҳуқуқларини муҳофаза қилиш, бу йўналишдаги қонунчилигимизни халқаро ҳуқуқ нормаларига имплементация қилишнинг ўзига хос ва самарали йўлини оқимлари мавжуд.

Шу ўринда мавзуйимизга бевосита алоқадор бўлган тарихий бир ютуқни — 2004 йилда Ўзбекистон Республикасининг «Олий Мажлисида сайловлар тўғрисида»ги Қонунини тегишли ўзгартиришлар қилиниши — сиёсий партиялардан Парламентга номзод этиб сайланаётганлар таркибиде 30 фоиз аёллар тақлиф этилиши зарурияти ҳақидаги 22-модда қўйилишини таҳлил қилиб қўрайлик.

Шубҳасиз, миллий қонунчилигимизни такомиллаштириш пировард қилад хотин-қизлар ҳуқуқини ҳимоя қилиш, уларни давлат қурилишидаги тўлақонли ва тенг ҳуқуқли иштирокини таъминлаш кўзда тутилган. Ўз навбатида, айнан мана шу исплоҳот, мамлакатимизда кечяётган аёлларнинг ижтимоий ва сиёсий фаолиятини кафолатлаш, уларни давлат ва жамият қурилишига кенгроқ жалб этиш жараёни мазкур йўналишдаги энг муҳим воқеа бўлди. Яъни, давлат аёлларнинг давлат қурилишида фаол иштирок этиши тарафдорлигини очик амалий намоён қилди ҳамда ушбу жараёнида алоҳида кафолатлади. Бундай саъй-ҳаракатлар натижасида демократик сайловлар орқали хотин-қизларнинг парламентдан ўрин олиши бўйича мамлакатимиз миқтасда етакчи кўрсаткичларга эга бўлди.

Мамлакатимизда аёлларнинг бошқарувда иштирок этишини кенгайтириш жараёнининг энг таъсирчан кўрсаткичини парламентдан изолар эканмиз, албатта, икки палатали профессионал парламентнинг мазкур жараёнига нисбатан қандай мақеда эканини англаб олиш зарур. Олий вакиллик ва қонунчилик органининг мазкур масала бўйича икки хил вазифани бажаради. Биринчидан, айнан парламент аёлларнинг давлат ва жамият қурилишидаги иштирокини кучайтиришнинг қонуний асосини яратди, жараёни узда яққол акс эттиради, яъни «восита» вазифасини ўтайди. Иккинчидан, парламент аёлларнинг бошқарувдаги тенг ҳуқуқли ва тенг имкониятини иштирок этишини намойиш этадиган ўзига хос «майдон» вазифасини бажаради.

Парламент мамлакатнинг бошқа муҳим ижтимоий-сиёсий муаммоларини ҳал қилгани сингари, аёлларнинг қарор қабул қилиш даражасидаги иштирокини кучайтириш муаммосига ҳам ечим излайди.

(Давоми 2-бетда)

* — (қисқартirilган ҳолда чоп этилмоқда)

Ўзбекистон хотин-қизларининг қарор қабул қилиш жараёнидаги иштирокини кучайтиришга оид миллий қонунчилик истиқболлари

Ўзбекистон "Адолат" СДП Сийёсий Кенгашининг биринчи котиби, Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги партиянинг фракцияси раҳбари Д. Тошмухамедованинг "Хотин-қизлар ҳуқуқларига оид халқаро ҳуқуқ нормаларининг Ўзбекистон миллий қонунчилигига имплементация қилиниши" республика илмий-амалий семинаридаги нутқи

(Давоми. Боши 1-бетда) Аёллар ўзларининг фуқаролик ва сиёсий ҳуқуқларини бирор сиёсий партия, ижтимоий ташкилотлар орқали ёки ўз фикрини сиёсат майдонида мустақил олган суратдаги мустақил номзод сифатида амалга ошириши мумкин. Аммо нима учун биз барибир аёлларнинг қарор қабул қилиш жараёнидаги иштирокини кучайтириш мумкинми мавжуд демократизм?

Бу саволга жавобни аёлларнинг бошқарувдаги иштироки кучайган тақдирда қандай натижаларга эришиш мумкин деган мулоҳазадан бошласан. Маълумки, демократик механизмларни ишга солган равишда хотин-қизларнинг сиёсий жараёнларга кўпроқ ва фаол жалб этилиши, охири-оқибат, айнан ўша демократик тамойилга мувофиқ қарор қабул қилиш даражасида эркак ва аёлларнинг тенг (паритет асосида) иштироки эшиги олиб келиши мумкин. Бу эҳсоннинг таъминини таъминлаш, иккинчидан, гоյлар рақобатини кучайтиришга, учинчидан ва энг муҳими, бошқарув сифатининг ошишига олиб келиши мумкин.

Аммо, ҳали ўша паритетнинг ўзи мавжуд эмас, яъни аёллар мавжуд демократик жараёнларда тенг иштирок этишга етарли даражада тайёр эмас. Ҳолбуки, уларнинг яратилган имконият ва имплементация ўринли фойдалана олиши — яна давлатимиз раҳбари таъкидлаганидек, "...улар маънавиятининг юксаклиги, сиёсий онгининг етуқлиги, ҳуқуқий маданиятининг шаклланиши, ўзининг жамият ва оиладаги масъулиятини англаб етишига болғидир". Бу муаммонинг бартараф этилиши эса давлатимиз раҳбари таъкидлаган илгор стратегия — аввало хотин-қизларнинг иқтисодий мустақиллигини таъминлаш ва бунга параллел равишда аёлларнинг сиёсий фаоллигини, сиёсий маданиятини, қолаверса, сиёсий салоҳиятини ошириб бориш стратегиясини қўллашни тақозо этмоқда.

Бу стратегиянинг биринчи йўналиши — аёлларнинг иқтисодий мустақиллигини таъминлаш борасида ҳукумат ва парламент қатор сай-ҳара-

катларни амалга оширмоқда. Чунки, "Микромолиялаш тўғрисида", "Микрокредит ташкилотлари тўғрисида", "Аҳолини иш билан таъминлаш тўғрисида", "Кредит уюшмалари тўғрисида" сингари қонунларнинг қабул қилиниши ёки тегишли тарзда янгитдан тахрир этилиши, шунингдек қасанчилик ҳаракатини ривожлантириш, тадбиркорлик учун кенг имкониятлар яратилиши бевосита ушбу мақсадга йўналтирилган.

Иккинчи стратегик йўналиш — аёлларнинг сиёсий фаоллигини ошириш юзасидан мамлакатимизнинг қонунчилик ва ижро ҳокимиятлари миқёсида рўёбга оширилган мақсадга йўналтирилган сайёҳаракатлар қаторида миллий сайёҳ қонунчилигимизга тегишли ўзгаришлар киритилиши, аёлларнинг ноҳукумат ташкилотлари фаолиятини қўллаб-қувватлашни, сиёсий партияларнинг "Аёллар Кенгаши" ни яна фаолаштириши, кенг қўламадаги ташвиқот ишларини санаб ўтиш мумкин.

Ҳулоса қилиб айтганда, аввало бор, Ўзбекистонда ҳуқуқий демократик давлат бунёд этишда муҳим кўрсаткич бўлиши, хотин-қизларнинг ҳуқуқларини муҳофаза қилиш, жумладан, уларнинг давлат қурилишидаги иштирокини кучайтириш бўйича ҳуқуқларини кафолатлаш ва рўёбга ошириш бўйича миллий қонунчилигимизнинг истиқболли потенциалли бўлиши мавжуд; иккинчидан, айнан мана шу мазмундаги потенциални тўлиқ англаш ва фойдаланиш асосида миллий қонунчилигимизнинг хотин-қизлар ҳуқуқларига оид жиҳатларини халқаро ҳуқуқ нормаларига имплементация қилинишини бир жиҳатдан долзарб этади, бошқа жиҳатдан, бу жараён муваффақиятли кечяётгани таъминлайди, учинчидан, бевосита миллий қонунчилигимизнинг бу соҳадаги потенциалли ўзи истиқболда давлат ва жамият қурилишида эркак ва аёлларнинг тенг паритет асосида иштирокини таъминлаш, асосан, аёлларнинг бу жараёнга етарли тайёргарлигини намоён эта олмаётгани туфайли чекланиши мумкин; тўртинчидан, аёллар орасида қарор қабул қилиш даражасида иштирок этиа олиш салоҳиятини шакллантириш, миллий қонунчилигимиз бу борада берадиган имко-

ният ва кафолатлардан тўлиқ фойдалана олишлари учун уларнинг сиёсий фаоллигини ошириш чораларини изчиллик билан куриш лозим. Ҳолбуки, бу сўнгги жараён улкан ижтимоий-иқтисодий комплексли чораларни амалга оширишни тақозо қилади.

Ўзбекистон Республикаси хотин-қизларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш борасида эришилган ютуқларнинг беқиссизлигини "Хотин-қизлар камситилишининг барча қуришларига барҳам бериш тўғрисидаги Конвенцияси" бўйича БМТнинг махсус комиссияси ҳузурида тақдим этган иккинчи ва учинчи Миллий маърузасининг ижобий қабул қилингани ва баҳоланганлиги билан изоҳласа бўлади. Бу ўз навбатида мамлакатимизда хотин-қизлар ҳаракатини қўллаб-қувватлаш бўйича мақсадга йўналтирилган изчил ишлар олиб борилаётганини намоён этмоқда. Аёлларнинг пировад натижада қарор қабул қилиш даражасидаги иштирокини кучайтиришга олиб келувчи йўналиш — хотин-қизларнинг иқтисодий мустақиллигини таъминлаш юзасидан қурилатган чора-тадбирлар оқибатида қўллаб-қўлловчи ва фаол ўзбекистонлик аёллар муваффақиятли тадбиркорлик фаолияти билан шуғулланмоқдалар, шаҳар ва қишлоқларда янги иш жойларини яратмоқдалар, ҳамюртларининг фаровонлигини оширишга ҳисса қўшмоқдалар. Давлатимизда амалга оширилаётган сиёсий ислохотлар, ҳукуматдан, сайлов қонунчилигини тақомиллаштириш туфайли миллий парламентимиз — Олий Мажлисда фаол, билимдон, мақсади равшан ва интилувчан аёл-парламентарийларнинг аҳил гуруҳи шаклланди. Улар ўзларини қонунчилик соҳасида ва партияларининг сиёсий фаолиятида тўлиқ ва намунавий намоён этмоқдалар. Албатта, бу сингари эришилган ютуқларни изчиллик билан бардавом этиш ва мустақимлаш зарур.

Бир сўз билан айтганда, демократик аъналар тобора шаклланиб бораётган жамиятимизда хотин-қизларнинг мавқеини оширишга қаратилган тўб сиёсий ва ижтимоий ислохотларни эркин ва фаровон келажак сари ташланган муҳим ва айна пайтада истиқболли одим сифатида эътироф этиш жоиз.

Эътиборингиз учун раҳмат!

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатасидаги "Адолат" СДП фракцияси ташаббуси билан Қонунчилик палатасининг Демократик институтлар, нодавлат ташкилотлар ва фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари қўмитаси ва Халқаро ишлар ва парламентлараро алоқалар қўмитаси ҳамда БМТнинг Тараққиёт Дастури "Парламентнинг қонун ижодкорлиги ва институционал салоҳиятини тақомиллаштириш лойиҳаси" ҳамкорлигида ташкил этилган "Хотин-қизлар ҳуқуқларига оид халқаро ҳуқуқ нормаларининг Ўзбекистон миллий қонунчилигига имплементация қилиниши" мавзусида ўтказилган илмий — амалий семинар

ТАВСИЯЛАРИ

Мустақилликнинг илк йиллариданоқ мамлакатимизда амалга оширилаётган кенг миқёсли ижтимоий-иқтисодий, маънавий-маърифий ва сиёсий ислохотлар жараёнида хотин-қизларнинг жамиятдаги ролини ошириш, улар салоҳиятини тўла-тўқис намоён этилиши учун имкониятлар яратиш, айниқса, бу борада оилани, оналик ва болаликни ижтимоий муҳофаза қилиш масалаларига ниҳоятда катта эътибор бериб келинмоқда. Чунки, оила жамиятнинг асосий негизи бўлиб, оилалар мустаҳкам бўлса, жамият осойишта ва барқарор бўлиши аниқ. Шунингдек, жамиятнинг ривож кўп жиҳатдан ана шу жамиятни ташкил қиладиган, унда истиқомат қиладиган фуқароларнинг интеллектуал салоҳияти, уларнинг ижтимоий-сиёсий фаоллигига болғик. Хар томонлама етуқ ва баркамол авлодни парваришлаб воёга етказиш эса, асо-

уларнинг юртимиз аёлларининг ҳуқуқий саводхонлиги ва маданиятини ошириш билан болғик фаолиятига яқиндан қўмақлашиш.

Барча турдаги марказий ва маҳаллий оммавий ахборот воситаларида, матбуотда хотин-қизлар ҳуқуқ ва эркинликлари мавзуси билан болғик бўлган материалларнинг мунтазам равишда ва кенг қамровли тарзда еритилишини йўлга қўйиш.

Хотин-қизларнинг жамият ва давлат қурилишидаги муҳим вазирларига ҳал этишдаги иштирокини таъминлаш мақсадида иқтидорли, юқори интеллектуал салоҳиятга ва касбий маҳоратга эга бўлган етакчи (лидер) аёллардан иборат кадрлар захирасини жорий этиш ҳамда талаб ва эҳтиёжга қўра уларни давлат хизматининг раҳбарлик лавозимларига тайинлаш.

Аёлларнинг давлат хизмати-нинг раҳбарлик лавозимларини эгаллашдаги ҳуқуқини қонун билан мустаҳкамлаш чораларини қўриш ("Давлат хизмати тўғрисида" ги

қонунчи қабул қилишда аёллар манфаатларидан келиб чиқиб, аниқ тақлифларни киритиш).

Ўзбекистон Республикаси Бош Прокуратураси, Ички ишлар вазирлиги ва кенг жамоатчиликнинг полигамия, қизларни никоҳ эшига етмасдан турмушга узатиш, қариндош-уруғлар ўртасида никоҳ қуриш, фоҳишабошлик каби иллатлар, трафик, суицид каби ҳолатлар юзасидан масъулиятини оширишининг аниқ чораларини белгилаш.

Ўзбекистон Республикасининг "Эркак ва аёлларнинг тенг ҳуқуқлиги ва тенг имкониятларининг давлат кафолатлари тўғрисида"ги, "Аёлларнинг репродуктив ҳуқуқлари тўғрисида"ги Қонунлари лойиҳаларини ишлаб чиқиш ва қабул қилишга эришиш.

Ўзбекистон Республикаси таълим тизимининг барча бўғинларида маънавий йўналишда ўқитиладиган дарсларга гендер тушунчасини киритиш ва ушбу мавзуга алоҳида эътиборни қаратиш.

Эътибор ва эътироф

"Хотин-қизлар ҳуқуқларига оид халқаро ҳуқуқ нормаларининг Ўзбекистон миллий қонунчилигига имплементация қилиниши" мавзусидаги илмий-амалий семинар иштирокчиларининг мулоҳазалари.

Рейхард КРУМ, Фридрих Эрбет номидаги жамгармнинг Марказий Осиё бўйича минтақавий вакили:

— Аёллар ҳуқуқи доимо долзарб масала бўлган, айниқса, соҳага бўлган эътибор Иккинчи жаҳон урушидан кейинги даврларга тўғри келади. Тарихдан маълумки, бозор иқтисодийга ўтиш даврини бошидан кечираётган аксар мамлакатлар аёлларига қийин бўлган. Лекин Марказий Осиё бўйича вазиятни таҳлил қиладиган бўлсак, фақатгина Ўзбекистонда ҳокимият тармоғида аёлларнинг иштироки кўрсаткичлари Сенатда 15 фоиз, Қонунчилик палатасида 18 фоизни ташкил қилади. Масалан, бундай ҳолат Қирғизистоннинг Жогорку Кенгешиде 0 фоиз, Қозғистоннинг Сенатиде 8 фоиз, Мажлисида 12 фоиз, Тожкистоннинг Мажлиси Миллийда 12 фоиз, Мажлиси Намаяндагонда 17 фоиз.

Бу борада юқори кўрсаткичларга эришган Ўзбекистон аёллари ҳақида рисоалар чоп этдик. Бу "Мустақил Ўзбекистон аёллари" ва "Муулмон давлатларидаги замонавий аёллар" китоблари шулар жумласидан.

Васила КАРИМОВА, Республика "Оила" илмий-амалий маркази раҳбари:

— Мамлакатимизда оила қуриш коэффициенти бошқа давлатларга нисбатан юқори. Лекин улар орасида тинч яшай олмаётган оилалар ҳам анчагина. Бунинг олдини олишда "Маиший зуравонликка қарши" қонунчилиги ишлаб чиқиш, маҳалла-ларда оила ҳуқуқшуносини тайёр-

лаш, қизларнинг никоҳдан ўтиш ёшини 17 дан 18 га ўзгартириш керак. Шунингдек, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органларидаги яраштириш комиссиясига оид Низомни қайта қўриб чиқиш лозим. Чунки бу комиссиянинг мақсади оилани яраштириб қўйиш эмас балки адолат ўрнатишига қўмақ беришдан иборат бўлиши керак.

Евгений АБДУЛЛАЕВ, БМТнинг Тараққиёт дастури вакили:

— Аёллар ҳуқуқини таъминлаш уч босқичда амалга оширилганини кузатиш мумкин. Илк босқич XIX аср ўрталарига тўғри келиб, эркаклар ва аёллар тенг ҳуқуқлиги ҳақидаги расмий ҳужжатлар аксарият давлатларда тасдиқланган. Бироқ бу расмий ҳуқуқ реал ҳаётга фақатгина XX асрнинг ўрталарига келиб тадбиқ этила бошланди — бунинг 2-босқич деб аташ мумкин. Ҳозирги кунда эса тенг мувозанатини таъминлаш тенденцияси юзга келмоқда.

БМТнинг Иқтисодий ва Ижтимоий кенгаши тадқиқотларига қўра, ҳар қандай давлатнинг қарор қабул қилиш даражасида аёллар иштирокининг юқорилиги билан мамлакат аҳолиси турмуш даражасида болғик-лик мармул экан. Агар бирор давлат парламенти таркибиде аёллар 20 фоиз кўпроқ бўлса, қонуншунослар болалар муҳофазаси ва манфаатлари тўғрисидаги қонун лойиҳалари ишлаб чиқишга киришар экан. Ушбу кўрсаткич 30 фоизга етганда эса аёллар манфаатларига жавоб берадиган қонунлар ва давлат дастурлари юзга кела бошлайди.

Ўзбекистонда хотин-қизлар ҳуқуқларини ҳимоя этиш, гендер тенглигига эришиш, аёлларнинг давлат қурилишидаги иштирокини ошириш йўлидаги одимларга назар ташлайдиган бўлсак:

• 1992 йилда — Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул қилинди
• 1995 йилда — Ўзбекистон Хотин-қизлар аҳоли бўйича IV Пекин Жаҳон Конференциясида фаол иштирок этди. Пекин Фаолият Дастури ва Платформасини имзолади.

• 1995 йилда — Ўзбекистон Марказий Осиёда биринчи бўлиб: "Хотин-қизларнинг камситилишининг барча шакллари барҳам бериш Конвенцияси" — CEDAW" га қўшилди.

• 1995 йилда — Ўзбекистон Марказий Осиёда биринчи бўлиб: "Хотин-қизлар сиёсий ҳуқуқлари бўйича Конвенцияси" сағига кирди.

• 1995 йилда — Ўзбекистон Марказий Осиёда биринчи бўлиб: "Оналикни муҳофаза қилиш Конвенцияси"ни тан олди.

• 1995 йилда — Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Хотин-қизларнинг давлат ва жамият қурилишидаги ролини ошириш тўғрисида"ги Фармони эълон қилинди.

• 1995 йилда — Вазирлар Маҳкамасида аёл киши томонидан эглан-надагидан ва ўз навбатида оилани ижтимоий муҳофаза қилиш, оналик ва болалик масалалари бўйича комплекслас масул бош вазир ўринбосари (Вице-премьер) лавозимини жорий этилди.

• 1996 йилда — Оилани ижтимоий муҳофаза қилиш ҳамда оналик ва болалик масалалари бўйича комплекслас томонидан "Ўзбекистон Республикаси хотин-қизларининг аҳолини яхшилаш Концепцияси" ишлаб чиқилди.

• 1997-1999 йилда — "Гендер ва Ўзбекистон тараққиёти" Бюросининг фаолияти йўлга қўйилди.

• 1998 йилда — Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан Ўзбекистон хотин-қизларининг аҳолини яхшилаш бўйича Ҳаракат дастури ва Платформаси тасдиқланди.

• 1999 йилда — БМТнинг хотин-қизларни камситилишининг барча шакллари барҳам бериш бўйича қўмитасига Ўзбекистонда "Хотин-қизларни камситилишининг барча шакллари барҳам бериш Конвенцияси" бажарилиши бўйича иккинчи ва учинчи Миллий доклады юзасидан қўмита тақдим этилди.

бажарилиши бўйича дастлабки Миллий доклад тайёрланди.

• 2000 йилда — Ўзбекистон Республикасининг делегацияси БМТ Бош ассамблеясининг "Эркаклар ва аёллар: XXI асрдаги тенглик" (Пекин+5) мавзусидаги Махсус сессияси ишида иштирок этди.

• 2001 йилда — БМТнинг хотин-қизларни камситилишининг барча шакллари барҳам бериш бўйича қўмитасида Ўзбекистон Республикасининг дастлабки Миллий доклады қўриб чиқилди.

• 2001 йилда — БМТнинг хотин-қизларни камситилишининг барча шакллари барҳам бериш бўйича қўмитасининг дастлабки Миллий доклад бўйича берган тавсияларини ижро этиш бўйича чора-тадбирлар Миллий режаси тасдиқланди.

• 2001 йилда — Олий Мажлис ҳузуридаги Амалдаги қонунчилик мониторинг Институти томонидан "Хотин-қизларни камситилишининг барча шакллари барҳам бериш Конвенцияси" билан Ўзбекистон Республикаси қонунчилиги орасида қўмита таҳлил ишлаб чиқилди.

• 2003 йилда — Ер аҳолиси бўйича Қоҳира конференциясининг 10 йиллиги (Қоҳира+10) муносабати билан Миллий ҳисобот тайёрланди.

• 2004 йилда — Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Ўзбекистон хотин-қизлар қўмитаси фаолиятини янада қўллаб-қувватлаш чоралари тўғрисида"ги Фармони чиқди.

• 2004 йилда — Ўзбекистон Республикасининг "Олий Мажлисга сайловлар тўғрисида"ги Қонунига тегишли ўзгаришлар киритилди; сиёсий партиялардан Парламентга номзод этиб сайланаётганда 5% аёллар тақлиб этилиши квотаси ҳақидаги 22-модда қўшилди.

• 2006 йилда — БМТнинг хотин-қизларни камситилишининг барча шакллари барҳам бериш бўйича қўмитасида Ўзбекистонда "Хотин-қизларни камситилишининг барча шакллари барҳам бериш Конвенцияси" бажарилиши бўйича иккинчи ва учинчи Миллий доклады юзасидан қўмита тақдим этилди.

Эътиром нишонаси

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2004 йил 25 майдаги "Ўзбекистон Хотин-қизлар қўмитаси фаолиятини қўллаб-қувватлаш борасидаги қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги Фармони эълон қилингандан сўнг янги Низом асосида иш бошлаган

Республика Хотин-қизлар қўмитаси танловларни янғича услубда ўтказишни ташкил этди. Ушбу ташаббус натижасида иқтидорли номзодлар сонини орди ва барча ўқув муассасаларида, маҳаллаларда танловлар миқёси янада кенгайди.

Дилбар СИДДИҚОВА, Зулфия номидаги Давлат мукофоти совриндори, Абдулла Қодирий номидаги Маданият институти талабаси:

— Атоқли шоира Зулфия номидаги Давлат мукофоти мана, ети йилдирки, юртимизнинг энг иқтидорли, истеъдодли ва қатор соҳаларда ютуқларга эришаётган, ахлоқи ва одоби билан

эътирофга муносиб бўлган қизларга топширилмоқда. Бугунги кунда уларнинг сонини 98 нафарга етди. Мукофот ёшларнинг интилишларини қўллаб-қувватлаш, янги-янги марраларни забт этишга ундаши, руҳлантириши билан қадрлидир.

Рости, мактабда ўқиб юрган пайтларим Зулфияноним қизларига жуда ҳавасим келарди. Бу ҳавас, иштиёқ туфайли ушбу нуфузли мукофотни қўлга кириштиришга аҳд қилдим. Киши яхши эшитиб қилиб, унга эришиш учун астойдил ҳаракат қилса, албатта, мақсадига етаркан.

Бу мукофот нафақат олий ўқув муассасасига имтиҳонсиз қабул қилинишига ёрдам бериб, балки бор иқтидорини намоён қилишга, ўзимга бўлган ишончини оширишга хизмат қилди. Келажакдаги орзу-ниятларим ҳам қатта: олийгоҳни аъло баҳоларга тамомлаб, тасаввуф илми бўйича илмий иш қилиш ниятиданман.

Гулчехра ЗОКИРОВА, Зулфия номидаги Давлат мукофоти совриндори, Ўзбекистон Миллий университети талабаси:

— Нуфузли мукофот таъсис этилгандан буён ўтган вақт давомида танловларда умумтаълим мактаблари, академик лицей ва касб-ҳунар коллежларида таълим олаётган энг иқтидорли хотин-қизларнинг синаб қуришди. Зеро, бундан кўзда тутилган асосий мақсад номзодларни топиш ва саралашгина эмас, балки истеъдодли қизлар захирасини ташкил этиш эди ва бунга эришилди. Олиб борилган сайёҳаракатлар натижасида республикамизнинг чекка қишлоқларида истиқомат қилётган ўз иқтидорларини кўрсатишга етарли шароити бўлмаган талантли тендошларимизни ҳам камраб олгани қувонарли ҳол. Мен ҳам Истиклолнинг ана шундай бахтиёр қизларидан бириман.

Билсангиз, бундай мукофот дунёнинг ҳеч қайси давлатида жорий этилмаган. Ана шундан ҳам қилиш мумкинки, юртимизда хотин-қизлар жуда юксак қадрланади. Бундан ҳар қанча фидан-

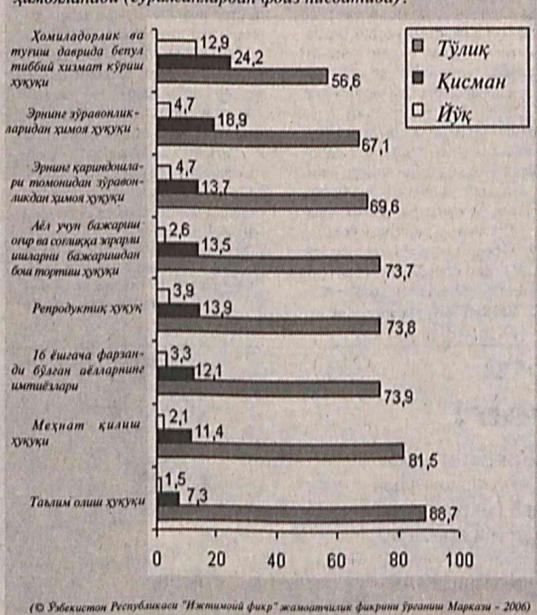

рлансак арзийди. Шу ўринда дилимдаги бир гапни айтиб ўтай: Зулфиянонимдек ҳассос шоира номидаги мукофотга муносиб бўлиш зиммамизга гоёт қатта масъулият оқлади. Ўз устимизда кўпроқ ишлашга, юрт қорига ярайдиган етуқ мутахассис кадрлар бўлиб етишиш учун тинмай изланадиган ўндайди. Ана шундангина она Ватанимиз, муҳтарам Юртошимиз, устозларимизнинг юксак ишончинчи, эътиборини оқлаган бўламыз.

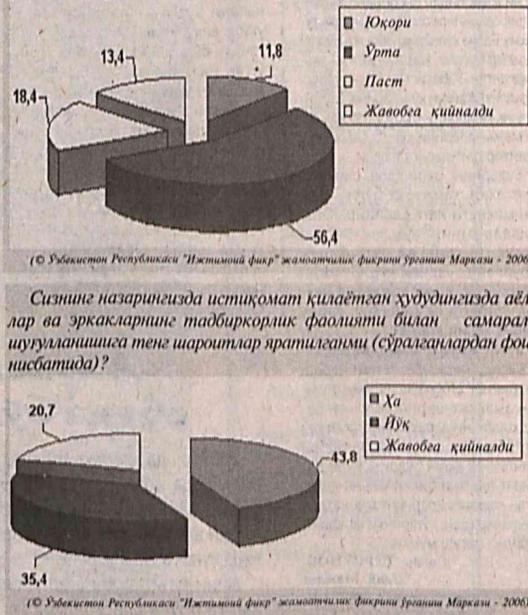
Вазирлар Маҳкамасининг 2005 йил 1 февралдаги қарорига мувофиқ Зулфия номидаги Давлат мукофоти комиссиясининг янги таркиби тасдиқланди. Унда юртимизнинг илм-фан, адабиёт ва санъат соҳасидаги фидойи ва нуфузли шахслари фаолият юритишмоқда.

Давлат мукофоти моҳиятини ёшлар ўртасида тарғиб этиш яхши самара бераётир. 2004 йилда 5 мингга яқин қизлар танловларда қатнашган бўлса, ўтган йили 11 мингга яқин еш иқтидорли қизлар ушбу мукофотга даъвогарлик қилди. Бу ўтган йилдаги 2 баробар кўп.

Назарингизда Сиз истиқомат қилаётган ҳудудда хотин-қизларнинг қуйидаги ҳуқуқлари қай даражада таъминланган ва ҳимояланади (сўралангандан фойз нисбатиде)?

Сиз истиқомат қилаётган ҳудуддаги аёлларнинг ижтимоий-сиёсий фаоллигини қандай баҳолайсиз (сўралангандан фойз нисбатиде)?

Қашқадарё:

Шуқуҳли тонг оғушида

ридли. Шу пайтгача 32,6 километри қувиб тортилди. 15,7 километри фойдаланишга топширилди. 4 та сув кўтаргич иншооти, 11 та сув узатиш насос станцияларида таъмирлаш ишлари давом этмоқда.

— Лойиҳадаги ишлар тўлиқ бажарилиб, — дейди «Қарши шаҳри сув таъминоти тизимини такомиллаштириш лойиҳаси» раҳбари Илҳом Маҳмудов. — Шаҳар ичимлик суви билан кеча-кундуз узлуксиз, бир меъёрга таъминланади.

«Қашқадарёгаз» худудий газ таъминоти корхонаси томонидан тўй арафасида 14,4 километр газ қувурлари тортилди. Биргина «Наво» маҳалласида 12 километр янги газ қувури ётқузилди. Шаҳар аҳолисини мамнун этган яна бир нарса алоқа тизимида яратилган қулайликлардир. Бунга қандай эришилди? Словакиянинг «Эскрател» компаниясидан 7 та 18 минг нафар абонента мулкдорларга рақамли АТСлар келтириб ўрнатилди. Натижада мавжуд АТСлар сисгеми кенгайди, айримлари тўлиқ янгиланди. Авваллари 23 минг мижозга хизмат кўрсатилган бўлса, энди 30 минг та мижозга хизмат кўрсатиш имко-

Шунинг эвазига қўлаб донгдор спортчилар етиштириб чиқмоқда. Шу йилнинг ўтган 9 ойида мамлакат ички биринчиликларида воҳа спортчилари томонидан 54 та олтин, 89 та кумуш, 64 та бронза медали қўлга киритилгани ҳам бунга тасдиқлайди. Халқаро турнирлардан эса 9 та олтин, 8 та кумуш, 14 бронза медали олиб қайтилди.

Обидалар кифтида нур

Мозийнинг бешафкат силсиласидан не-не обидаларимиз нурамади, каровсиз ахволга тушиб қолмади, таққирланмади, дейсиз. Худди шундай қўруқлик Одина масжиди киматида ҳам бор экан...

Юбилей муносабати билан масжид қайта тикланди. Энди бинонинг гўмбаз узоқ-узоқдан кўзга ташланади. Асосий ишлари «Бухоробунди» Натижада мавжуд АТСлар сисгеми кенгайди, айримлари тўлиқ янгиланди. Авваллари 23 минг мижозга хизмат кўрсатилган бўлса, энди 30 минг та мижозга хизмат кўрсатиш имко-

нияти яратилди.

Яна бир янгилик. Энди қаршиликлар видеотефондан фойдаланишга япти. «ИСТ Телеком» қўшма корхонаси шу иш билан шуғулланмоқда.

— Видеотефон орқали мулоқот чоғида сўхбатдошлар экрандаги тасвир орқали бир-бирини кўриб туришади, — дейди «ИСТ Телеком» қўшма корхонасининг худудий менежери Собир Зайнидинов. — Ҳатто масофали конференциялар ҳам уюштириш мумкин. Хуллас, бу соҳада янгилик кўп.

жиди XVI асрда қурилган. У ҳам асрлар тўғрисида кўп қўруқликларни кўрган. Баланц нилый қўқумбазга нисбат берилиб, Қўқумбаз дейилган. Қўқумбаз масжиди асосий намозгоҳ, оммавий сайиллар уюштириладиган жой бўлган. Масжид шаҳарнинг 2700 йиллиги шарафати билан асл кўёфасига эга бўлди. Масжиднинг қадимий қўриғини имкон қадар асл ҳолига келтирилди. Қўшимча бинолар ҳам миллий услубда шарқона қўриғинида барпо этилди. Масжид худуди кенгайтирилиб, ободонлаштирилди. 4 гектарлик бог барпо қилинди. Шу тариқа бир пайтлардагидек сайилгоҳ қарор топди.

Шаҳардаги Одина ва Қўқумбаз жомеъ масжидларига ўқшаш ўнлаб тарихий обидалар таъмирланиб, қадимий таровати тиклангани хушхабардир. Энди улар болаларимизнинг маърифатидан ёш авлодга унсиз хикоя қилишади, яхши кўнларга гувоҳ бўлишади. Шўқрки, мустақиллик уларнинг эртасига ана шундай нурафшон кўнларни ато этди.

Сўнгсўз ўрнида

Бугун ўзининг улуг тўйини нишонлаётган шаҳарнинг Мустақиллик майдонидамиз. Бир вақтлар бетон билан қопланган майдон ўрнида тирла гуллар барқ уриб очилиб, фавворалар отилиб турибди. Атрофга боққан кишининг кўнглида ажиб бир гурур ва сурур жўш уради. Хаёлидан ёлқин Фирқлар ўтади ва ёшдир, қаридир, албатта, отидан бол томб, Президентимизга раҳматлар айтади.

Спорт шаҳри

Маълумки, шу йил республика мактаб ўқувчиларининг «Умид ниҳоллари» спорт мусобақаларининг финал босқичи Қаршида бўлиб ўтди. Республика аёлларнинг II спартакиадаси мезбони ҳам қаршиликлар бўлишди. Сабаби бугун Қарши шаҳрида катта спорт мусобақалари ўтказиш учун ҳамма шaroит бор. Масалан, 20 минг томошабоғи мўлжалланган Марказий стадион, Олимпия заҳиралари спорт кўлиги узига хос спорт шаҳарчаси тусини олган.

— Воҳанинг бош футбол жамоаси 2000, 2001 ва 2005 йилларда мамлакат чемпионатининг бронза медалларига сазовор бўлди, — дейди «Насаб» сардори Рўзикул Бердиев. — 2002 йилда Осиё китъасининг энг кучли тўрта жамоаси каторидан жой олди. «Машъал» ўтган йили кумуш медалга эгалик қилди. Хотин-қизлар футбол жамоаси «Севин» мамлакатимиздагина эмас, хорижда ҳам машҳур. Хотин-қизларни спортга янада кенгрок жалб

этиш мақсадида шаҳримиздаги «Геолог» стадиони ўрнида жаҳон стандартларига тўла жавоб берадиган ноёб спорт мажмуаси барпо этилмоқда.

Маҳаллаларда ҳам спорт билан шуғулланиш учун шaroитлар яратилаётир. Масалан, «Гушан» маҳалласида тадбиркор Уткир Эркаев шахсий жамғармаси ҳисобидан 50 миллион сўмлик спорт мажмуаси қуриб, Ишбилармон Отабек Турсунов ҳам шундай спорт мажмуаси барпо этмоқда. Бундай мисоллар кўп.

Парулла РАВШАНОВ, Курбон ЭШМАТОВ, Шавкат СУЛТОНОВ олган суратлар

Минитехнологиялар халқаро кўргазмаси

Фермерлар учун янги имкониятлар

Мамлакатимизда Президент Ислам Каримов раҳнамолигида қишлоқ ҳўжалигида олиб борилаётган иқтисодий ислохотлар, хусусан, фермерлик ҳаракатини ривожлантиришга қаратилаётган эътибор бугунги кунда ўз самарасини бермоқда. Айни пайтда фермерларимизнинг эркин фаолият юритиши учун барча шарт-шaroит яратиб берилмоқда. Айниқса, уларни зарур техника воситалари, минитехнологиялар билан таъминлаш борасида сезиларли ишлар амалга ошириллаётир.

Шу кўнларда пойтахтимизда ўтказилаётган минитехнологиялар халқаро кўргазма-савдоси ҳам фикримизни яққол тасдиқлайди. Ушбу кўргазма-савдо деҳқон ва фермер ҳўжаликлари, агрофирмалар, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектлари учун қишлоқ ҳўжалик маҳсулотларини қайта ишлаш, истеъмол бозорига рақобатбардор маҳсулот етказиб бериш борасида кенг имкониятлар яратди.

— Бундан жуда миннатдорим, — дейди Эллиқалъа туманидаги «Бўстонмева-савдо» масъулияти чекланган жамият раҳбари Отагула Рўзимбетов. — Жаҳоннинг ўнлаб мамлакатларининг нуфузли компания ва фирмалари томонидан тақлиф этилаётган минитехнологиялар ҳақида эшитиб, жуда қувондик. Бойси, етиштирилаётган маҳсулотларни қайта ишлаб, замонавий илҳам ва бежирим қадокларда ҳаридорга етказиб бериш орузида эдик. Мазкур кўргазма-савдодан мева-савдо куритиладиган технология сотиб олмақчиман.

— Кўргазма-савдода қатнашиб, чорвачилик маҳсулотларини қайта ишлайдиган кичик цех ускуналарини харид қилиш ниятим бор, — дейди «Ислам насп-чорва» фермер ҳўжалиги раҳбари Мўмин Жуманийёзов. — Бунинг учун шу ернинг ўзида фаолият олиб бораётган банклар хизматидан фойдаланиш мумкин экан. Бу жуда яхши, биринчидан, фермернинг вақти тежалади, иккинчидан, ортиқча овурагарчилик бўлмайд.

Аминбой ОРТИҚБОЕВ, ЎА мухбири

Таққин

Солиқ ставкасининг пасайиши тадбиркорлик субъектлари фаолиятини янада жонлантиради

Ҳар бир мамлакатнинг иқтисодий барқарорлиги ҳўжалик юритувчи субъектларнинг самарали фаолиятига бевосита боғлиқ. Шу боисдан ҳам мамлакатимизда оқилона солиқ сисеатининг юритилиши иқтисодиётимизда бозор мувозанати таъминлашига эришилди, ялпи ички маҳсулот ишлаб чиқариш кўпайди. Бу эса, ўз навбатида, аҳоли турмуш шaroитининг фаровонлашувига олиб келмоқда. Айниқса, вилоят ва туманларда Назорат қилувчи органлар фаолиятини мувофиқлаштирувчи худудий комиссияларнинг фаолият олиб бораётганлиги тадбиркорларнинг булар-бўлмас текширувлардан бирмунча халос этди.

— 2006 йилнинг 9 ойи давомида вилоят худудий комиссияси ва назорат органларининг худудий бўлиmlари томонидан текширишларни тартибга солиш борасида муайян ишлар амалга оширилди, — дейди Самарқанд вилоят давлат солиқ бошқармаси бошлиғи ўринбосари Мансур Суяров биз билан сўхбатда. — Ҳисобот даврида назорат органлари томонидан жами 3632 та режалар ва режадан ташқари текширишлар ўтказилиб, ҳар бир текширишда ўртача 3 та назорат органи ходимларининг иштироки таъминланди. Текширишларнинг 3396 тасида ҳўжалик юритувчи субъектлар фаолиятида бир қатор камчиликлар аниқланди, қонун дорасида қоралар қурилди.

Дарвоқе, келаётган 2007 йилда

ҳам солиқ сисеати концепцияси лойиҳаси асосида тадбиркорларга бир қатор имтиёз ва энгилликлар яратиб бериш кутилмоқдаки, бу ҳўжалик юритувчи субъектлар фаолиятини янада жонлантиришда далолат беради.

— 2007 йилда даромад солигининг камайитириш орқали корхона ва ташкилотларга бирмунча энгиллик яратилади, — дейди Самарқанд шаҳар давлат солиқ инспекцияси бошлиғи Хуршид Мусаев. — Мисол учун, шаҳримизда фаолият юритаётган Лифтсозлик заводи 2006 йилнинг 1-ярим йиллигида фойда солиғи бўйича солиққа тортилмаган база 129504,0 минг сўмни ташкил қилган бўлиб, белгиланган 12 фоиз ставкада 15540,5 минг сўмни ташкил қилди. Келгуси йилда фойда (даромад) солигининг 12 фоиздан 10 фоизга камайгани холда корхонага худди шу даромадга ҳисобланадиган фойда солиғи 12950,4 минг сўмни ташкил этади. Бундан ташқари, ижтимоий тўлов ставкасининг 25 фоиздан 24 фоизга пасайитирилиши туфайли корхоналарнинг молиявий ресурсларининг тежаланганиги ҳодимлар меҳнатига ҳақ тўлаш учун қўшимча мабла бўлиб хизмат қилади. Алархусус, солиқ ставкасининг пасайитирилиши ишлаб чиқарувчи ва хизмат кўрсатувчи тадбиркорлик субъектларининг молиявий қўллаб-қувватлиди. Чўноқи, қурилиш ишлари билан шуғулланадиган «Чинор» кичик корхонаси 2006 йил-

нинг 1-ярим йиллигида 79139,9 минг сўмлик қурилиш ишларини бажарган. Бунга 13 фоизли ставкада 10288,2 сўм ягона солиқ тўлови ҳисобланган. Келгуси йилда иш ҳажми ана шу миқдорда бўлса, ягона солиқ тўлови 13 фоиздан 10 фоизга камайитирилиши ҳисобига 7914,0 минг сўм тўлайди. Бу эса корхона учун инвестицияларни кенгайтириш, ўз айланма маблағларини тўлдирган учун 2374,2 минг сўм қўшимча маблағ тежалади.

— Солиқ ставкаларининг пасайитирилиши корхона ва ташкилотларнинг янги иш ўринлари яратишга, ишчи-ҳодимларнинг ижтимоий ҳўюмоялишига хизмат қилади, — дейди Самарқанд туман солиқ инспекцияси бошлиғи Зариф Аминов. — Мисол учун, тумандаги МТП акциядорлик жамияти келгуси йилда солиқ ставкаларининг пасайиши туфайли 189,2 минг сўм миқдорда кам пул тўлайди. Бу юқорида таъкидланганидек, корхона ишчи-ҳодимларининг ижтимоий муҳофазаси қилишга, зарур техника воситалари сотиб олишга қўшимча маблағ яратди.

Тахлиллар шуни кўрсатмоқдаки, мамлакатимизда олиб борилаётган оқилона солиқ сисеати тадбиркорлик субъектларига имконият ва қулайлик яратишга, уларда меҳнат қилаётган ишчи-ҳодимларнинг ҳар томонлама қўллаб-қувватлашга хизмат қилади.

Олим ҲАКИМОВ, «Адолат» мухбири

Таҳлил

Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик қишлоқ аҳолисининг иш билан бандлигини оширади

Бугун мамлакатимиз қишлоқ ҳўжалигида олиб борилаётган иқтисодий ислохотлар аҳоли фаровонлигини таъминлашга хизмат қилмоқда. Айниқса, рентабелсиз, зарар кўриб ишлаётган ширкат ҳўжаликлари негизда фермер ҳўжаликлари ташкил этилаётган кўнлардан ҳам яхши самара бермоқда. Энди деҳқон бир замоналардагидек ҳўжадоринга эмас, ўз манфаатини қўзлаган холда меҳнат қилади, ернинг мелiorатив ҳолатини яхшилашга, ҳам маблағ ишла-тиб, юқори даромад олишга ҳаракат қилади.

О-чиғи, фермер ҳўжаликларининг ташкил этилиши қишлоқларда ишчилик даражасини бирмунча ўсишига сабаб бўлди. Бу табиий ҳара-ди. Чўнки бугунги фермер ҳам деҳқон, ҳам иқтисодчи, ҳам раҳбар: у илжои самарачи ички имкониятлардан самарали фойдаланиб, кам ишчи

кучи жалб этган холда юқори даромад олишга интилади. Мамлакатимиз аҳолисининг асосий қисми қишлоқларда ҳаёт кечи-раётганлигини ҳисобга олсак, иш-сизиликнинг бирдан-бир йўли қишлоқда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ривожлантиришдир. Кичик бизнесга унча катта маблағ, узоқ муддат зарур эмас. Жойларда аҳолига савдо, маийш хизмат кўрсатадиган тадбиркорлик субъектларининг қўлайлиги бир томондан аҳолининг иш билан бандлик даражасини оширса, иккинчи томондан рақобат асосида хизмат кўрсатиш даражаси яхшиланади.

Дўндаги иқтисодий ривожланган мамлакатларда кичик бизнес субъектлари миллий иқтисодиёт асосини ташкил этади. Уларда аҳолининг 60-70 фоизи меҳнат қилади, ялпи ички маҳсулотнинг 50-60 фо-

изи ишлаб чиқарилади. Мамлакатимизда ҳам кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик фаолиятини тартибга солишчи меъерий-ҳўқуқий база яратилган. Бирок, айрим қонун ҳужжатлари етарли даражада аниқликда, содда ва раван ҳолда ишлаб чиқилмаган. Натижада қонунни яхши тушулмаган тадбиркорлар ўз ҳўқуқларини ҳимоя қилолмайдикўки билиб-билмай қонун бузилишига йўл қўяди. Шу боис кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик фаолиятини мувофиқлаштирувчи қонун ва қонун ости ҳужжатларни тартибга солиш пайти келди. Зеро, қишлоқда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ривожлантиришдан аҳоли ҳам, давлат ва жамият ҳам бирдек манфаатдордир.

Равшанбек ХОЛМАТОВ, Тошкент Давлат иқтисодий университетини талабаси

Парламент сабоғи

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси фаолиятининг ҳўқуқий асослари

Олий Мажлис Қонунчилик палатаси ва Сенатнинг биргаллиқдаги ваколатларига нисбатан қиради?

Олий Мажлис Сенати ва Қонунчилик палатасининг биргаллиқдаги ваколатлари ижросини назорат этиш:

- 1) Ўзбекистон Республикасининг Конституциясини қабул қилиш, унга ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш;
- 2) Конституциявий қонунларни қабул қилиш, уларга ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш;
- 3) Ўзбекистон Республикасининг референдумини ўтказиш ва уни ўтказиш санасини тайинлаш ҳақида қарор қабул қилиш;
- 4) Ўзбекистон Республикаси ички ва ташқи сисеатининг асосий йўналишларини белгилаш ҳамда давлат стратегик дасурларини қабул қилиш;
- 5) Қонун чиқарувчи, ижро этиувчи ҳамда суд ҳокимияти органлари тизимини ва ваколатларини белгилаш;
- 6) Ўзбекистон Республикаси таркибига янги давлат тузилмаларини қабул қилиш ва уларнинг Ўзбекистон таркибидан чиқилиши ҳақидаги қарорларни тасдиқлаш;
- 7) Бож, валюта ва кредит ишларини қонун йўли билан тартибга солиш;
- 8) Вазирлар Маҳкамасининг тақдимида Давлат бюджетини қабул қилиш ва унинг ижросини назорат этиш;
- 9) Солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларни жорий қилиш;
- 10) Республиканинг маъмурий-худудий тузилиши масалаларини қонун йўли билан тартибга солиш, чегараларини ўзгартириш;
- 11) Туманлар, шаҳарлар, вилоятларни ташкил этиш, туғатиш, уларнинг номи-нини ҳамда чегараларини ўзгартириш;
- 12) давлат муқофотлари ва унвонларини таъсис этиш;
- 13) Президентнинг вазирликлар, давлат қўмиталари ва давлат бошқаруvinинг бошқа органларини тузиш ҳамда туғатиш тўғрисидаги Фармонларини тасдиқлаш;
- 14) Ўзбекистон Республикаси Марказий сайлов комиссиясини тузиш;
- 15) Президент тақдимида Биноан Ўзбекистон Республикаси Бош вазирини номоддини қўриб чиқилиш ва тасдиқлаш;
- 16) Олий Мажлисининг Инсон

ҳўқуқлари бўйича вакили ва унинг ўринбосарини сайлаш;- 17) Ўзбекистон Республикаси Ҳисоб палатасининг ҳисоботини қўриб чиқилиш;
- 18) Президентнинг Ўзбекистон Республикасига ҳўжум қилинганда ёки таъжубовдан бир-бирини муҳофаз қилиш юзасидан тузилган шартнома мажбурийларини бажариш зарурийлиги туғилганда уруш ҳолати эълон қилиш тўғрисидаги Фармонини тасдиқлаш;
- 19) Президентнинг умумий ёки қисман сафарбарлик эълон қилиш, давлатда ҳолат жорий этиш, унинг амал қилишини ўзгайтириш ёки туғатиш тўғрисидаги Фармонларини тасдиқлаш;
- 20) халқаро шартномаларини ратификация ва денонсация қилиш;
- 21) Конституцияда назарда тутилган бошқа ваколатларни амалга ошириш.

Палаталарнинг биргаллиқдаги ваколатларига қиради: масалалар, қирда тариқасида, аввал Қонунчилик палатасида, сўнг Сенатда қўриб чиқилади. (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси ва Сенати фаолиятининг ҳўқуқий асослари кўламалисиндан.)

Дунё — болаларга!

(Давоми. Боши 1-бетда) «Болаларга беринг дунёни! Шоир қалбининг туб-тубидан отилиб чиққан, ҳофиз нолаасидан юрагимизга етиб келган нафис сўзлар. Дарвоқе, болалар ҳўқирон бўлган дунёда яшашни ҳаёл қилишининг ўзи қўнғилга ҳушудлик бахш этади».

Бу сатрларни ҳали ўзи эндигина болаликдан узоқлашган бир ҳамкасбимизнинг ижодидан келтирдик. У ўз битикларида Қашқадарё вилояти марказидаги Болалар истироҳат боғида юбилей муносабати билан амалга оширилган ишлар ҳақида ёзибди ва шундай хулоса қилибди: «Президентимиз айтган «Фарзандларимиз биздан кўра билимли, кучли, доно ва албатта, бахтли бўлишлари шарт», деган сўзлар бугун ҳар бир ҳамюртимизнинг олий мақсадига айланади. Кишиларнинг шу мақсад сари дадил интилишаётганини мен шу боғда ҳам илҳамим».

Мазкур бог қайта реконструкция қилинган, ўзгача чирой очгани рост. Унинг худуди анча кенгайди. Олдин 5,1 гектарга тенг бўлган бог эндиликда 8,7 гектарга етказилди. «Автодром», «Велодром» ва бошқа аттракционлар ҳамда «ЯК-40» йўловчи ташиш самолётининг айнан ўзи ўрнатилди. Самолёт ичида турли кўргазмалар, компьютер ўйинлари бор. Хайвонот боғи, ҳар хил спорт ва касб-ҳўнар ўргатувчи тўғрақлар, ёшлар ансамбли қўриб кўрсатмоқда.

Боғидилқушо, Боғичинор, Боғибехишт каби бобомиз Амир Темур даврида яратилган сўлим гушалар набраси Мирзо Улугбекнинг қалбидан илм-маърифатга меҳр уйғот-

маҳсулотлари билан савдо қилинади». Бозор ана шу маҳсулотлар учун ўзига хос кўргазма ролини ҳам ўйнаган. Шунинг учун бозор қурилди-ши, меъморий кўринишига, қулайлигига катта эътибор берилган. Марказий бозор мажмуини барпо этишда ана шулар ҳисобга олинди. Қолаверса, бу борада мамлакатимизда 15 йилда тўпланган тажриба ҳам ниҳоятда асқотди.

Марказий бозорнинг умумий худуди 5,3 гектар. Унинг лойиҳаси «ЎзшаҳарсозликЛИТИ» томонидан тайёрланган. Тендер нархи — 2 миллиард 480 миллион сўм. Буюм боғида 88 та павильон, 32 та ташинар дўкон бўлиши лойиҳада кўрсатилган. Деҳқон бозори эса 1300 савдо ўрнига эга.

Йўл — коммуникация асоси

Бухородан келаётган йўловчи, аввало, Ерқўрғон харобаларини илҳам-илҳамай Қашқадарё кўпригидан ўтиб, шаҳар кўчаларига қадам қўяди.

— Ҳали айримлар шаҳарсозлик нималигини билмаган, баъзи давлатлар ташкил ҳам топмаган даврда Қаршида ана шундай муқаммал иншоот — кўприк қурилган, — дейди «Қашқадарёавтйўл» худудий шўьба ташкилотига қарашли Китоб маҳсус йўл-кўприк пудрат таъмирлаш-фойдаланиш корхонаси иш юритувчиси Неъмат Воҳидов. — Бу кўприкдан қарийб беш аср давомида фойдаланиб келинмоқда. Насиб бўлса, ҳали минг йиллар давомида фарзандларимиз, дўст-биродарлар ундан ўтиб-кайтади.

Кўрганлар биладикки, кўприкдан йўл иккига ажралиб кетади: унинг

ган бўлса, не ажаб. Шу жиҳатдан фансўнкор гўша — Болалар боғини рамзий маънода Боғибегубор дегимиз келади. Чўнки энди бу боғда минглаб Мирзо Улугбеклар улғаяди, ундан бахра олади, дунёга ўзининг кимлигини танитади.

Тўй баҳона яна битта бог — Марказий оромгоҳ барпо этилди. Бир томони шаршаралар ва кўллар мажмуаси, бир томони болаларга завақ улашадиган турли аттракционлар, яна бир томони амфитеатр мажмуидан иборат истироҳат боғига етти та дарвозадан қирилди. Етти иклимга доврўги кетган Соҳибқирон Амир Темурнинг қудратли салтанатга бош бўлишида таянч манзил бўлган муаззам Қаршига етти иклимдан меҳмонлар оқиб келади, деб шундай қилинган. Яхши ниятли дўстларга ҳаммиса эшигимиз очик. Шаҳарнинг қоқ марказида 77 гектар жойини эгаллаган бу бог мутлақо замонавий тарх асосида бунёд этилди. Маълумки, Соҳибқирон бобомизнинг боғлари ўз даврида ниҳоятда машҳур бўлган. Марказий боғқа кирсангиз, ана ўша — Боғидилқушо, Боғичинор, Боғибехишт, Боғибаланд, Боғинав, Боғишамол, Давлатобод каби бир-биридан гўзал боғларни кезгандек бўласиз. Соҳибқирон Амир Темур боғларида мамлакатнинг ҳар бир фуқароси эмин-эркин сайр қилиб, ҳузурланган, сайилларда қатнашиб, завақ олган. Ана шу боғий аънаъа Ўртабўшимиз раҳнамолигида Батанямизнинг ҳар бир гўшасида, жумладан, 2700 йиллик тўйини нишонлаётган Қарши шаҳрининг бош истироҳат боғида ҳам давом этирилди.

Бу соҳада янгилик кўп

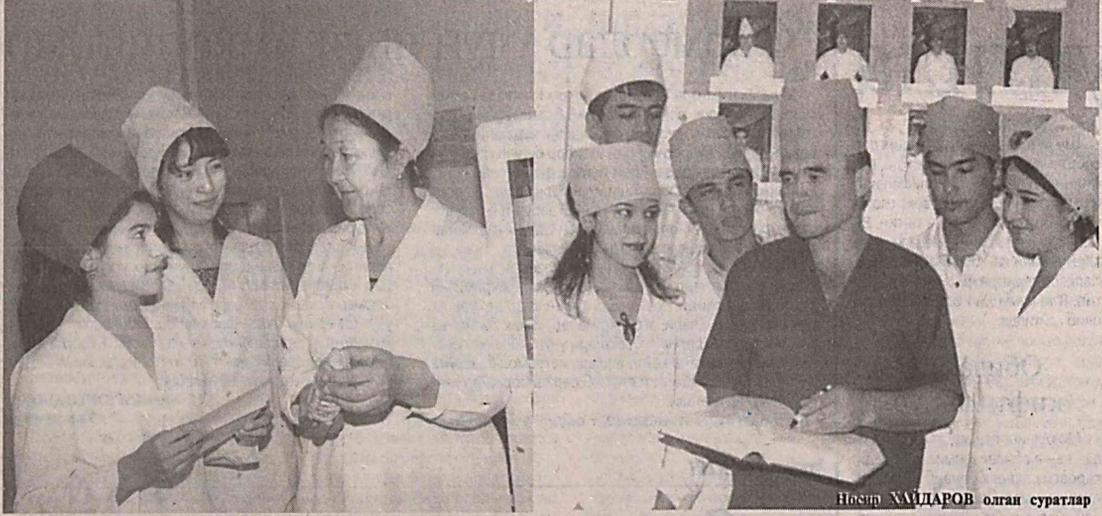
— Шаҳарда электр таъминотини яхшилаш учун кенг миқёсда иш олиб борилди, — дейди «Қашқадарё электр тармоқлари» ОАЖ директорининг капитал қурилиш ва умумий масалалар бўйича ўринбосари Ҳошим Қаймов. — Энди эҳтимомли бор авариялар ҳавфи ҳам ўз фоизга барқарор этилди. 11 та ўрнига 16 та маҳаллада электр тизими таъмирланди, умуман ҳамма тизим таъмирдан чиқарилди. 850 дан ошиқ устунлар янгиланди. 36 километр янги ҳаво линияси тортилди. Янгидан 20 та трансформатор ўрнатилди. 11 та кичик трансформатор юқори қувватлисига алмаштирилди.

Юбилей муносабати билан сув таъминотида жиддий ўзгариш ясалди. Осиё Тараққийет банки иштирокида «Қарши шаҳри сув таъминоти тизимини такомиллаштириш лойиҳаси» асосида катта ҳажмда қурилиш-мониторинг, реконструкция ишлари олиб бо-

Бозоримизга кирмабсиз...

Бухоролик тарихчи Содик Гулшанийнинг «Тарихи Ҳумононома» асарига ёзилишича, «Насаб бозорларида 212 хил ҳўнармандчилик

2006 йил - Ҳомийлар ва шифокорлар йили

Тошкент Тиббиёт академияси клиникасига қарашли Республика болалар кам жароҳатли эндозивизал хирургия илмий-амалий маркази айни пайтда энг сўнгги русумдаги замонавий тиббий асбоб-ускуналар билан таъминланган. 14 нафар малакали врач хизмат қилаётган тиббиёт муассасида болалар нейрохирургияси ва кардиохирургиясидан ташқари барча операциялар замонавий эндоскопик усулларда олиб боришмоқда. Суратларда: Олий тоифали жарроҳ, доцент Ашхон Фақиров марказнинг малакали шифокори саналади; Марказ ходимлари иш устида.

Таълим

Коллежimiz шаҳарниқидан қолишмайди

Коллежimiz вилоят халқ ҳўжалиги учун кичик мутахассислар етказиб берувчи ягона билим даргоҳи ҳисобланади. Ҳозирги кунда коллежда бухгалтерия ҳисоби, молия, банк иши ва ҳўжалиқнинг ҳўқуқий фаолияти бўйича мутахассислар тайёрланмоқда. Бу йил ҳўқуқни химоя қилиш факультети очилди. Коллежimizнинг имкониятлари кенг. Хусусан, 800 ўқувчига мўжалланган замонавий ўқув биноси, 150 ўринли ошхона, ётоқхона, спорт-соғломлаштириш майдончалари, ўқув-лаборатория хоналарида барча шароитлар мўҳайё. Кутубхонамизда эса 8200 нусхадан зиёдрок ўқув-илмий ва бадий адабиётлар мавжуд. Талабаларимиз интернет тармоғи имкониятидан фойдаланишди. Талабаларнинг ўқиши, дам олиши, дарсдан ташқари пайтларда кўнглили ҳордиқ чикариши учун қўлайликлар яратиб берилган. Фаолиятимизнинг асосий мазмуни талабалар онгига юксак маънавий-ахлоқий фазилатларни шакллантириш, халқимизнинг бой меросини ҳўрмат қилиши, она Ватанга, миллий истиқлол гоғларига садоқат руҳини синғдиришга қаратилган. Бу йўналишдаги сайёҳаракатларимиз яхши натижа бер-

моқда. Жамоамиз нафақат вилоятда, қолаверса республикаимиз касб-ҳўнар коллежлари орасида ҳам ўз мавқеига эга. Масалан, "Конституция — бахтимиз пойдевори" кўрик-танловининг республика босқичида фахрли учинчи ўринни қўлга киритдик. Шунингдек, 2-босқич талабалари Сабоҳат Абдураева ва Нигора Уриновалар «Энг иқтидорли ёш истеъмолчи—2006» 1-Республика танловида катнашиб, рағбатлантирувчи диплом билан тақдирланди. Рағбат бор жойда муваффақият бўлади. Ҳўқумат қарорларида белгиланган имтиёзларнинг бажарилиши борасида жамоамизда меҳнат қилаётган барча ходимлар доимий равишда моддий-маънавий рағбатлантириб келинапти. Жумладан, коллеж маъмурияти томонидан талабалар, педагог-ҳодимларнинг ўқув ва меҳнат шартинларини яхшилаш, ижтимоий ҳўмоийи кўчайтиришга алоҳида аҳамият бераёلمиз. Бир сўз билан айтганда коллежimiz стандартлари ва шарт-шароитларининг тўқислиги жиҳатидан пойтахтимиздаги коллежлардан сира ҳам қолишмайди.

Исроил БОТИРОВ, Термиз ижтимоий-иқтисодий касб-ҳўнар коллежи директори

Ижтимоий ҳўмоий

Ғамхўрлик кўчайтирилмоқда

Мамлакатимизда аҳолини иш билан таъминлаш борасида муайян чора-тадбирлар амалга оширилмоқда. Бунинг билан биргана Қўзилтепа туман меҳнат, аҳолини иш билан таъминлаш ва ижтимоий муҳофаза қилиш бўлими фаолияти мисолида ҳам кўриш мумкин. Жорий йилнинг ўтган даврида бўлимга 2 мингга яқин киши иш сўраб мурожаат қилган бўлса, улардан 1800 дан ортиғи ишга жойлаштирилди. Бундан ташқари, 223 нафар фўқарога ишсизлик мақоми берилди, 218 кишига нафақа тайинланди. Шу ўринда, жойларда меҳнат ярмаркаларини ташкил этиш яхши самара бераётганини таъкидлаш лозим. Бу меҳнат ярмаркаларида корхона ва ташкилотлар, фермер ва ширкат ҳўжалиқлари бўш иш ўринлари билан катнашмоқда. Чўнончи, пахта йиғим-терим мавсуми олдинда тумандаги Уртачўл ҳудудида ўтказилган меҳнат ярмаркасида қўлпаб ишсиз фўқаролар доимий ёки мавсумий иш билан таъминланди. Қолаверса, бу туманда пахта хомашесини ўз вақтида йиғиб-териб олишга катта ҳўсса бўлиб қўшилди. — Фақат меҳнат ярмаркалари ўтказиш билан қифоляниб қолганимиз йўқ, — дейди туман меҳнат, аҳолини иш билан таъминлаш ва ижтимоий

Асқар ЖАЛИЛОВ, "Адолат" муҳбири

Мулоҳаза

Ҳавасми, ҳасад?..

Савдогар «банкот»га учраса, машинасини сотиб қутулолмай, ҳашаматли уйгаям харидор излаб қолса... Бўям камлик қилгандек, безорилар ўласи қилиб дўппослаб кетишса... Маҳалладошларининг қанчаси қўюниб, қанчаси сўюнарди?! Бир кашфиёт устида кўп йиллар изланиб, фан доктори бўлай деб турган олимнинг ҳасад туфайли илмий иши атай чиппака чикарилса... Шўрликнинг унвонлари ҳам Бекор қилинса... Аҳли илмининг қанчаси қўюниб, қанчаси сўюнарди?! Тўрт-бешта китоби чиқиб, доврак тарата бошлаган ёш шoirини катта йўлда машина туртиб кетса... Ижодкор дўстларининг қанчаси қўюниб, қанчаси сўюнарди?! Бадавлат кишилар қўда бўлишганда тўйлари азага айланса, келинчи ўғирлаб, қўвни пичоқлаб кетишса... Қўшиларининг қанчаси қўюниб, қанчаси сўюнарди?! Одамларни бу тарика қўюнтирадиган ё сўюнтирадиган воқеа-ҳодисалар ҳасадга жўда кўп учрайди. Отининг ўлими — итнинг байрами деганларидек, ҳар қандай фўжиядан ҳам озми-кўпми хўрсанд бўлади-ганлар топилади, афсўси. Хатто, кўз ёши тўкаётгандек қўринса-да, ичидан қўладиган қимсалар ҳам йўқ эмас. Ҳашаматли иморат қўраётган, енгил машинанинг зўридан олаётган, олимликдан обрў топаётган, раҳбарликка тайинланаётган, хонадонига фойз қираётган инсонларга ҳасад қўлуви бундан қимсалар қайдан пайдо бўлишаркин? Адолат тарафига қўйиб қўрсак, аслида ҳасадга ҳасад билан яшайдиганлар қўпми, ё ҳасадчилар? Узини инсофли, адолатпеша қилиб қўрсатадиган қимсалар ҳам тил учиде жавобни «қойил» қилишди: «Йўғ-е, нахотки... шўхсан мен бировага ҳасад қўлмайман...». Уларга: «Ҳўш, сизга ҳасад қўладиганлар йўқми?», деб савол бериб қўринг. Фўнгондан тўтун чиқиб кетади: «Эй, сўраманг, мен қўролмайдиган қўзини чўқурлар дастидан дод дегим келадми...» Ана сизга мантл! Ҳасад балосининг илдизи қаерда ўзи? Тангри таоло ҳар бир жонзотни яратар экан, улар умрига завол етказувчи аллақандай қўшандалар ҳам пайдо бўлаверган. Хўсусан, одамзоднинг энг даҳшатли, қабих қўшандаси — ҳасаддир. Одамзоднинг ўзига ўзини дўшман қўлиб қўядиган, ич-ичидан емириб, кемириб адо қиладиган иллат бу. Ҳасаднинг ўткир тирноқлари — гийбат, захарли тили — тўхмат, мақсади — қўлфат. Бу балонинг миқёси ҳам, қамарови ҳам жўда кенг. У дунё бўйлаб урчиб кетган. Дейлик, бировага ҳеч қачон зиён-захмат етказмайдиган, тинчлик-осойишталикни олий мақсад деб билган Ўзбекистон атал-

Ўзбекистон «Адолат» СДП Сийсий Кенгашининг ИЖТИМОЙ-СИЙСИЙ газетаси

Тахрир ҳайъати Дилором ТОШМУҲАМЕДОВА, Иқбол МИРЗО, Турсунали ҚўЗИЕВ, Турғунпўлат ДАМИНОВ, Равшан ҲАЙДАРОВ, Мамазоир ҲўЖАМБЕРДИЕВ, Исмиол САИФНАЗАРОВ, Собир ТУРСУНОВ, Шермат ШАМСИЕВ, Светлана ОРТИҚОВА, Мўкаррамхон АЗИМОВА, Жуманийев АЛИБЕКОВ, Камол АЛЛАЁРОВ (Баш муҳаррир ўринбосари), Тальят МУРАТОВ

Баш муҳаррир Бахтиёр АБДУСАТТОРОВ

Газета Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлиғи томонидан 016 рақами билан рўйхатга олинган

МАНЗИЛИМИЗ: 700047, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.

Телефонлар: Қабулхона — 133-40-86, 136-53-14; Факс — 133-40-86; Котибият — 136-55-96; Сийсат ва партия ҳайъти бўлими — 136-55-64; Хатлар бўлими — 136-55-64; Маънавият, адабиёт ва санъат бўлими — 136-54-39; Иқтисодий ва саноат бўлими — 136-54-39; Маркетинг ва реклама бўлими — 136-55-96

Навбатчи муҳаррир — Давур Жозилов; Навбатчи — Носир Ҳайдаров; Саҳифаловчи — Латифжон Турсунов

«Адолат»дан қўчириб босиш фақат тахририят руҳсати билан амалга оширилади. t — Мазкур белги остида тижорат мақоалари чоп этилади.

«Шарқ» нашрийет-матбаа акциядорлик компанияси босмаҳонасида чоп этилди. Корхона манзили: Тошкент шаҳри Буюк Турон кўчаси, 41-уй.

Газета тахририят компьютер марказида терилди ва саҳифаланди.

Буюртма Ғ — 1100; Ҳажми — 2 босма табоқ; Офсет усулида босилган; Қоғоз бичими А-2; Адади — 1270

Нашр индекси — 100; Ҳафтанинг жўма кўнлари чикади.

Босишга топшириш вақти — 20.00; Босишга топширилди — 03.00

Газетанинг кейинги сони 10 ноябрда чоп этилади

Антонио АМУРРИ (Италия)

Менинг пазанда хотиним

Менинг хотиним қўлинг ўргилсин пазанда. Айниқса, қандолатпазликда унинг олдига тушадигани топиламан. Лаббай? Ҳа, унинг маҳорати сирларидан беҳабарман дейсизми? Афсўс, очиги, сизга раҳиман келаяпти. Келинг, сизга бир яхшилик қилай. Ҳозир мен хотинимнинг пиширик тайёрлаш йўл-йўриқлари битилган сирли дафтарини олиб, ундан бир варагини шундоқ қўзга қўчириб, сизга етказай, бироқ хотин билмасин. Марҳамат, диққат қилиб ўқинг! Чўқурроқ товани олиб, ювиб тозалайди. Ошхонадан Дзетани (Дзетатимиз. Муаллиф изоҳи.) қўвиб чикаради. Столдан Лоренционинг ўйинчоқларини йиғиштиради. Икки юз грамм крахмал тайёрлайди. Лоренционинг қўлидаги ун солинган халтани тортиб олади. Тўқилган ун-урақларни сууриб тозалайди. Қўшига сим қўиб, озгина ун бериб турмайсизми, деб сўрайди. Унни элакка солиб элаб, сўрайди. Франконинг мошинчаларини те-

риб олади. Робертага музоҳанадан иккита тўхум келтир, дейди. Тўхумларни уриб чақиш учун товоқча олади. Узи бориб музоҳанадан иккита тўхум келтиради ва йўлай-йўлақай Роберта тушириб синдириган тўхумларни йиғиб, пояндозни хўл латта билан артиб тозалайди. Франкони чақириб, телефонга жавоб бер, дейди. Робертага қичкиради: телефонни кўтар! Узи боради телефонга. Турбукадаги ун билан ё доғларини қўриб тозалайди. Ошхонага қайтади. Лоренционинг қўлидан ун билан тўхум қўрилган товоқчани Лоренционинг қўлидан қўлиб олиб, озига бир шапалоқ тортади, Лоренцион овуға бошлайди, билмай қўлибман, кечир, деб ёлворади. Тovoқчани крахмали билан унинг олдига қўяди, бир стакан сўт ҳам бериб, майли «ширин-қўлчангни» пиширавер, дейди. Бошқа това олиб ё сўради. Робертанинг изидан чопайди. Майиз солинган халтани жойига қўйд, деб бакиради унга. Хамиртуришни қидиради. Баққолга сим қўиб, хамиртуриш буюради. Ошхонага қайтади. Столдаги нарсалар ер билан битта бўлиб, сочилиб ётганига, Лоренцион бошдан оёғигача оппоқ унга беланганига ҳечам ажабланимайди. Дзетани чақириб, ердаги ун, тўхум юқларини ялатиб тозалатади. Қандолат дўноғина сим қўиб, торти буюради. Бир донча бос оғрик дори ичиб тўшаққа қўзилади. Эри ишдан қайтган, ундан аламин олади. А.ОТАБОВЕВ таржимаси

Жиноят ва жазо

Жаҳолатга эрк бериб...

Жаҳл ақлнинг душманидир, деган экан донишмандлардан бири. Дарҳақиқат, ақл-идрок билан иш қўрмай, ақсична жаҳл отига миниб, жаҳолат йўриғига юриш охири-оқибат яхшиликка олиб келмаслиғи бор гап. Анваржон ва Набижон — бир отанининг жондай жигаргўшалари эди. Улар бир қўриқдан талашиб тушишди, бирга ўсиб-ўлғайишганди. Отанаси бошқалар қатори ўғилларимиз ахил оғаничи бўлиб, баҳамжиҳат умргузаронлик қилишди, бир-бирига суянчи бўлишди, деб озу-ният қилишган бўлишса, ажабмас. Лекин, минг афсўси... Набижон кўнлардан бир кўни 600-

700 минг сўм миқдорда пул кераклигини айтиб, укасидан қарз сўради. Анваржон ўзида бундай миқдорда пул йўқлигини билдирди. Хўллас, шу бахона ака-укалар гап талашиб, жанжаллашиб қўлишди. Бир қанча фўрсат аразлашиб юришди. Иттифоқо, ўша машўум кўн, яъни 2005 йилнинг 2 ноябрь кўни кечки тановулни бирга қилдилар, сўҳбат пировардида яна ўша гап — қарз масаласига бориб тақалди. Қарангки, ака-укалар ўртасида яна жанжал келиб чиқди. Жанжал шу даражага бориб етдики, Анваржон қўлига пичоқ олиб, акасининг қўксига урди... Энг ачинарли томони шундаки, да-

Қалбаки пул эгалари

Биринчи марта 40 донча минг сўмлик пул чикаришди. Аммо қалбаки пул тайёрлашда тажрибасиз «шоовоз»ларнинг бир хил рақамли ясама пулларида 30 дончасининг ранглири бўлиб чиқди. Сал тузукроқ 10 донча пулга эса харидор топилди қолди. Китоб туманининг Янги қишлоғида яшовчи Собир Йўлдошев сизлиб турган бу пуллари ҳеч сесканмай олди. — Бу пулланинг қалбакилигини билганим йўқ, — деди судда ўзини оқлаб С.Йўлдошев. — Мен қарзларини қайтаришга ятти, деб ўйлаганман, холос. У менга 93 та минг сўмлик олиб келиб берди, уларнинг ҳам қалбакилигини сезмабман. С.Йўлдошев минг уриммасин, жиноятини ҳасушлай олмайди. Аслида у ўша кўни фойда қўриш илтифотида эди. Улар қилмиши фўш бўлди. Шўхрат Очиловга тегишли рангли принтердан иккинчи марта чикарилган бир хил рақамли 93 донча минг сўмлик купюралар С.Йўлдошевнинг чўнтағидан ашвейи дўлчил сифатлида олинди. Суд жиноят содир этган учала айбдор устидан тегишли ҳўқи чикарди.

Ж.БЕРДИЕВА, Жиноят ўринлари бўйича Китоб туман суди раиси

Ҳўқуқбўзар «чўв тушди»

сиз 22000,0 минг сўмлик савдо фаолияти амалга оширилганини аниқланди. Мазкур ҳолат юзасидан айбдорларга тегишли тартибда нисбатан жиноят иши қўзғатилди. Асқар КАРИМОВ, Баш прокуратўра ҳўзуридаги СВОЖБЛҚК Сергелди туман бўлими бошлиғи

«Адолат» газетаси тахририяти жамоати тахририятнинг Тошкент вилояти бўйича муҳбири Умиджон Сатторовга акаси Эркин МУҲАММАДИЕВнинг вафот этганини муносабат билан чўқур таъзия ихор этлади